

Utbildningsinspektion i Svenshögskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Svenshögskolan den 22 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Svenshögskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Svenshögskolan intervjuades rektorn, representanter för personalen och eleverna samt representanter för föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även verksamheten i förskoleklassen och lektioner i alla årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Svenshögskolan	Antal elever
Förskoleklass	31
Grundskola	163

Källa: Skolans uppgifter

Svenshögskolan ingår tillsammans med Humlemadsskolan samt ett antal förskolor i Östra Rektorsområdet i Arlöv.

Skolans lärarpersonal är indelad i två arbetsenheter, en för förskoleklass och årskurserna 1-3, och en arbetsenhet i årskurserna 4-5. Sammanlagt finns på tio klasser inklusive en s.k. förberedelseklass för nyinvandrade elever. I årskurs 6 fortsätter majoriteten av eleverna sin skolgång i Vårboskolan.

Flertalet elever är födda i Sverige men närmare 75 procent har annat modersmål än svenska. Ett femtontal nyinvandrade elever i åldrarna 7-12 år går i den s.k. förberedelseklassen där det arbetar två lärare. Samtliga elever i förberedelseklassen är skolpliktiga. På skolan erbjuds fritidshemsverksamhet. Den kommunala skolbarnsomsorgen beskrivs i en för kommunen övergripande verksamhetsrapport.

Svenshögskolan är byggd 1970 och består av två fristående byggnader. I området finns centrumbebyggelse, villaområden av olika ålder och höghusbebyggelse, offentlig service och idrottsanläggningar. I närmiljön finns även ett stort köpcentrum.

Helhetsbedömning

Personalen vid Svenshögskolan har ambitionen att ge eleverna gedigna kunskaper i framförallt i svenska, matematik och engelska. Här lyckas skolan också mycket bra, att döma av resultaten på de nationella ämnesproven och med beaktande av att många barn är språksvaga när de börjar i förskoleklassen. En förklaring till dessa framgångar kan vara det sätt skolan arbetar för att tidigt identifiera behov av särskilt stöd och personalens och ledningens flexibilitet när det gäller att ge särskilt stöd. Personalens erfarenhet av att arbeta med flerspråkiga barn samt den genomtänkta och individualiserade verksamheten i förskoleklassen, bidrar med stor säkerhet också till framgångarna.

Undervisningen i övriga ämnen ägnas inte en lika medveten uppmärksamhet. Detta visar sig bland annat i att lärarna inte på samma noggranna sätt som beträffande de tre "basämnena", följer upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till kursplanernas mål. Det saknas därför på skolnivå också en samlad bild av hur väl eleverna lyckas nå målen i flera av skolans ämnen. I förhållande till några av de övergripande läroplansmålen som t.ex. elevernas inflytande över undervisningen behöver arbetsformerna utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. I detta arbete bör rektorn ta ett tydligt ansvar. Å andra sidan fungerar elevinflytande via råd och annan demokratisk fostran väl på skolan.

Personalen, liksom rektorn, lägger stor kraft på att eleverna ska utveckla sin sociala och emotionella kompetens. Många elever trivs på skolan men klimatet på raster och i andra situationer då vuxna inte är närvarande kan vara tufft och kränkningar förekommer med viss frekvens. Skolan försöker möta dessa förhållanden med bland annat ökad vuxennärvaro och kartläggningar. Skolan skulle emellertid genom en ökad systematik kunna nå längre i det förebyggande målinriktade arbetet för att öka elevernas tolerans och respekt för allas lika värde.

Utbildningen vid Svenshögskolan är planerad på såväl skol- som lärarnivå. Det finns en tydlig koppling mellan den planerade verksamheten och de uppföljningar och utvärderingar som redovisas i kvalitetsredovisningen. Detta arbetssätt tycks

fungera som ett verktyg för att förbättra verksamheten, även om utvärderingarna i dag handlar mer om arbetet än om vilka resultat hos eleverna arbetet ger.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Elevernas kunskapsutveckling följs inte upp och utvärderas på ett systematiskt sätt i samtliga ämnen (avsnitt 2.7 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Stöd genom studiehandledning på modersmålet ges inte till alla elever som behöver det och åtgärdsprogram upprättas inte i alla de fall där en utredning visat att en elev har behov av särskilt stöd (5 kap. 1, 2 §§ grundskoleförordningen).
- Undervisning i svenska som andraspråk ges inte till alla elever som behöver det och skolpliktiga elever i den s.k. förberedelseklassen får inte undervisning i engelska (2 kap. 6, 15 §§ grundskoleförordningen).
- Beslut om anpassad studiegång fattas inte när avvikelser görs från timplanen för de skolpliktiga eleverna i den s.k. förberedelseklassen (5 kap. 10 § grundskoleförordningen).
- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte i alla delar förordningens krav (3, 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

- De individuella utvecklingsplanerna bör bli mer målinriktade.
- Elevernas inflytande över undervisningens innehåll bör öka.
- Samverkan med förskolan och mottagande 6–9 skola bör öka liksom samverkan inom skolan i syfte att öka kontinuiteten i barnens och elevernas utveckling och lärande.
- Skolan bör säkerställa att alla elever ges förutsättningar att nå målen för årskurs 5 i musik och teknik.
- Arbetet för att främja elevernas respekt för alla människors lika värde behöver bli mer målinriktat.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.

4 (15)

- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Elevernas resultat (i procent) i nationella ämnesprov årskurs 5

Svenshögskolan	2004	2005	2006	2007
Svenska	82	92	86	81
Matematik	82	88	92	90
Engelska	79	96	100	93

Källa: skolans uppgifter

Motivering:

Svenshögskolans lärare följer noggrant upp elevernas kunskaper i svenska, matematik och engelska. Resultaten visar, mot bakgrund av att en stor del av eleverna är flerspråkiga och/eller språksvaga, mycket goda resultat över åren, särskilt i engelska. Av sammanställningar av läsförståelsetest i årskurs 3 framgår att omkring hälften av eleverna har god eller mycket god läsförståelse medan 5 procent av eleverna är i stort behov av stöd. I övriga ämnen sker lärarnas uppföljning av elevernas kunskaper mer översiktligt. Dokumentation saknas på individnivå, men lärarna bedömer att eleverna är duktiga även här. Det är dock tveksamt om eleverna når målen för årskurs 5 i musik och teknik eftersom undervisningen inte ger dem tillräckliga förutsättningar för detta (se vidare nedan, bl.a. avsnitt 3.1.2).

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,

- om en framtidsytande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

I huvudsak arbetar lärarna flexibelt och omprövar sina metoder och undervisningsmål i förhållande till gruppens och individens behov och förutsättningar. Lärarna följer noggrant upp elevernas kunskapsutveckling i svenska, matematik och engelska. I övriga ämnen kan lärarna endast ge en ungefärlig bild av elevers kunskapsresultat. Utvecklingssamtalen, liksom de individuella utvecklingsplanerna, uppskattas av föräldrar och elever, men har huvudsakligt fokus på elevernas kunskapsutveckling i de tre ”basämnena” samt elevens sociala utveckling. Angående bedömningen av elevernas kunskapsutveckling, se också avsnitten 1.3, 3.3 och 3.4.

Uppföljning av alla ämnen

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling.

Lärarna på Svenshögskolan kan endast ge en ungefärlig bild av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen för årskurs 5. Inspektörerna bedömer att skolan mer systematiskt måste följa upp och utvärdera varje elevs kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål för årskurs 5 i samtliga ämnen.

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framtidsytande individuell utvecklingsplan, skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Vid utvecklingssamtalen på Svenshögskolan upprättas individuella utvecklingsplaner som involverar elever och föräldrar på ett bra sätt. Utvecklingsplanerna används i viss utsträckning som en ersättning för åtgärdsprogram vilket inte är avsikten. De individuella utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av var av framtidsytande karaktär, men hade en otydlig koppling till de nationella målen. Inspektörerna bedömer av denna anledning att skolan bör utveckla kvaliteten på de individuella utvecklingsplanerna.

1.3 Bedömning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling,

6 (15)

- om lärarna vid bedömningen utgår från de nationella målen i kursplanerna,

Bedömning av området Bedömning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas måluppfyllelse. Som stöd i bedömningen av resultaten i svenska, engelska och matematik använder lärarna de nationella ämnesproven.

1.4 Genomförande av utbildningen**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges inflytande och får ta ansvar för det egna lärandet
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Utbildningen vid skolan tar i huvudsak sin utgångspunkt i läroplanens mål att sträva mot. På skolan har man i tidigare skede arbetat fram konkretiseringar av de nationella kursplanerna som fortfarande i huvudsak utgör utgångspunkten för undervisningen bland en del av lärarna. Huvudsakligt fokus i undervisningen är dock den språkliga träningen. Lärarna har en ambition att ge utrymme för olika kunskapsformer men menar att de språkliga svårigheterna ibland gör att man hamnar på en alltför faktabaserad nivå. Elevernas inflytande över undervisningen varierar mycket

från lärare till lärare och behöver förstärkas. Däremot fungerar klassråd och elevråd väl och eleverna får här träna sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Verksamheten i förskoleklassen ger barnen ett gott lärande där leken utgör grunden, inspektörerna bedömer att denna verksamhet är av mycket god kvalitet. I förberedelseklassen på Svenshögskolan fokuseras innehållet till att börja med på språkträning, matematikundervisning och allmän introduktion till det svenska samhället. Tanken är att eleverna successivt ska slussa ut till ordinarie klasser. Det senaste året har tillströmningen av nyinvandrade elever ökat och det har inneburit ett ökat tryck på utslussning, något som mottagande skolor uppfattat som en svårighet. Inspektörerna bedömer att verksamheten i förberedelseklassen håller en god kvalitet, även om personalen inte har utbildning i svenska som andraspråk och själva uppger att det saknas kompetens i kommunen för att behandla barn med krigsskador.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Enligt läroplanen ska läraren se till att alla elever oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. Lärarna på Svenshögskolan har enligt rektorn en tydlig ledarroll i klassrummet eftersom det finns ett behov av att kunna strukturera och vara tydliga i undervisningen, trots detta bedöms lärarna ha ett i huvudsak lyhört förhållningssätt gentemot eleverna. Elevernas inflytande i undervisningen handlar emellertid mest om val av arbetssätt och arbetsformer och mindre om undervisningens innehåll. Eleverna i de lägre årskurserna och i förskoleklassen har ofta mer inflytande än vad de äldre eleverna har. Skälet till detta är enligt lärarna att undervisningen i de äldre årskurserna måste styras upp för att eleverna ska nå kunskapsmålen. Inspektörerna bedömer emellertid att skolans arbetsformer bör utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas. I detta arbete har rektorn ett särskilt ansvar.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Enligt läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan samt med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till.

Samverkan kring barn och elever i behov av särskilt stöd fungerar väl mellan förskola och förskoleklass, mellan årskurser inom Svenshögskolan och i förhållande till Vårboskolan. Det finns emellertid ett behov av att få till stånd ett utbyte av kunskaper och erfarenheter kring innehållet i utbildningen med såväl avlämnande för-

skolor som med mottagande Vårboskolan. Ett samarbete med Vårboskolan har initierats men har ännu inte kommit igång. Generellt saknas tid och mötesplatser för att få en systematik i erfarenhetsutbytet. Också inom skolan finns en informell linje mellan "låg- och mellanstadium". Inspektörerna bedömer att samverkan inom skolan och i förhållande till avlämnande förskolor och mottagande skolor bör förstärkas, så att barnen och eleverna garanteras en kontinuitet i sin utveckling och i sitt lärande från förskola till årskurs 9.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid upprättas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

En av skolans styrkor är den ambition som skolans ledning och personal har att ge ett kvalitativt särskilt stöd till de elever som behöver detta. Lärarpersonalen arbetar flexibelt och omprövar sina insatser och lyckas, trots att en stor grupp elever har behov och trots att resurserna enligt lärarna är knappa, att i hög utsträckning tillgodose behoven i svenska och matematik. Stöd och hjälp till elever som har socio-emotionella svårigheter är också bra. Insatser görs även för språksvaga elever i samhällsorienterande och naturorienterande ämnen. Elever i behov av särskilt stöd upptäcks tidigt genom de kartläggningar som görs redan i förskoleklassen. Studiehjälp på modersmålet erbjuds barn som har sådant stödbehov, men inte till samtliga de barn som har sådant behov, t.ex. vissa nyinvandrade barn i förberedelseklassen. Det är dock inte alltid åtgärdsprogram upprättas för elever som har identifierats som varande i behov av särskilt stöd, t.ex. stödundervisning (som ges av klassläraren under studietid) och studiehjälp.

Personalen anpassar undervisningen i grundskolan till elevernas behov, förutsättningar och intressen, även om de anser att denna individanpassning sker i störst utsträckning när det gäller elever som behöver mycket stöd och hjälp liksom beträffande de elever som är mest ambitiösa och intresserade. I förskoleklassen verksamhet tas i hög grad hänsyn till barnens förutsättningar och behov.

Särskilt stöd

Enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehjälp på sitt modersmål om eleven behöver det. I Svenshögskolan ges studiehjälp på modersmålet

till elever som har sådant behov. I den mån det saknas modersmåslärare, t.ex. i turkiska, romani och thai, ges inte detta stöd, vilket strider mot kraven.

Åtgärdsprogram

Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att en elevs behov av särskilda stödåtgärder utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

På Svenshögskolan upprättas åtgärdsprogram i den mån eleven får särskilt stöd av specialpedagog eller annan resurslärare. Dock finns många fler elever som har identifierats behöva särskilt stöd, t.ex. elever som får studiehandledning på modersmålet eller elever som har särskilda behov och där stödbehovet tillgodoses inom klassens ram. Dessa elever saknar åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer att åtgärdsprogram måste upprättas för alla de elever som konstaterats behöva särskilt stöd.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Klimatet mellan elever och mellan elever och personal på Svenshögskolan är för det mesta positivt och öppet. Det förekommer dock kränkningar och i viss utsträckning också våld mellan eleverna på skolan. För närvarande finns också en tendens till

etniska motsättningar mellan elever. Rektorn och personalen prioriterar arbetet med social fostran och för att motverka kränkningar mellan barnen. Mycket kraft läggs på att få till stånd ett gott förhållande till hemmen. I arbetet med att förhindra mobbning använder sig skolan dock av en modell som innebär att föräldrar inte alltid kontaktas när deras barn varit föremål för en utredning. Skolan har en hög vuxennärvaro i situationer då barnen rör sig fritt och då de flesta kränkningar sker. Skolan bör dock arbeta mer systematiskt och målinriktat för att främja elevernas tolerans för alla människors lika rättigheter i enlighet med den nya barn- och elevskyddslagen. Likabehandlingsplanen måste ses över vilket också framgår i kommunrapporten.

Värdegrundsarbete

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och motverka annan kränkande behandling.

Inspektörerna bedömer att Svenshögskolan på ett mer systematiskt sett behöver genomföra insatser för att uppmärksamma eleverna på olika typer av diskriminering i förhållande till diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Skolan har själv identifierat att det förekommer motsättningar mellan olika etniska grupper vilket därför bör prioriteras i detta målinriktade arbete.

Likabehandling

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska likabehandlingsplanen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna vid Svenshögskolan har inte deltagit i upprättandet av likabehandlingsplanen och de intervjuade eleverna kände inte till den.

Skolan har en "Arbetsplan för likabehandling". Planen innehåller en alltför oprecis beskrivning av hur man arbetar på skolan för att motverka och förebygga kränkningar av olika slag och behöver preciseras i detta avseende. De konkreta målinriktade åtgärder som efterlysts ovan ska också framgå av likabehandlingsplanen. Planen hänvisar till "Farstametoden" utan att precisera hur dessa rutiner ser ut för ingripande vid akuta fall av kränkningar. Lagens uttryckliga förbud för vuxna att diskriminera, trakassera eller utsätta elever för annan kränkande behandling ska också framgå av planen, vilket i dag inte är fallet. Eleverna har inte medverkat vid framtida

gandet av planen. Inspektörernas bedömning av arbetet med likabehandlingsplanerna i de kommunala verksamheterna bedöms i kommunrapporten eftersom kommunen inte har delegerat ansvaret till verksamheterna.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Eleverna vid Svenshögskolan ges en avgiftsfri utbildning som motsvarar kraven i författningarna. Lokalerna är ur pedagogisk synvinkel ändamålsenliga även om tillgången till grupprum inte alltid motsvaras av behoven. Läromedel och utrustning har förutsättningar att ge en tidsenlig utbildning. Biblioteket har som en del av mångfaldsprojektet kompletterats med skönlitterära barn- och ungdomsböcker på olika språk. Skolan har också god tillgång till datorer vilka används på ett bra sätt i undervisningen. Undervisningens för elever som behöver svenska som andraspråk och undervisningen i musik bör ses över.

Garanterad undervisningstid

Skolan saknar musiklärare och av intervjuerna framgår att lärarna är osäkra om elevernas undervisning i detta ämne och i ämnet teknik har sådan omfattning och in-

nehåll att eleverna når målen för årskurs 5. Skolan bör därför se över att undervisningen i musik och teknik ger eleverna förutsättningar att nå samtliga mål för årskurs 5 också i dessa ämnen.

Enligt grundskoleförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever om det behövs. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Undervisningen ska anordnas i stället för undervisning i svenska. För ämnet finns en kursplan och i kursplanen anges bland annat de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret.

På skolan finns en stor grupp elever som har behov av undervisning i svenska som andraspråk. En lärare med utbildning i svenska som andraspråk tar emot ett tjugotal elever varje vecka för denna undervisning, vilket motsvarar mindre än hälften av de elever som skolan bedömt behöver sådan undervisning. Övriga lärare har, som nämnts ovan, fått utbildning i att undervisa flerspråkiga barn och flertalet lärare har en också en lång praktisk erfarenhet av detta. De elever som inte får undervisning i svenska som andraspråk hos särskild lärare får i stället undervisning i svenska och ges ibland i stället stöd i detta ämne. Kursplanen för svenska som andraspråk tillämpas inte för dessa elever.

Den s.k. förberedelseklassen har inte möjlighet att ge de skolpliktiga eleverna undervisning i engelska även om eleverna har förutsättningar att tillgodogöra sig sådan undervisning. Inspektörerna bedömer vidare att eleverna i den s.k. förberedelseklassen ska ges undervisning i engelska i den mån deras situation och förutsättningar medger det.

Inspektörerna bedömer att alla elever som behöver svenska som andraspråk måste undervisas enligt denna kursplan. Inspektörerna bedömer vidare att eleverna i den s.k. förberedelseklassen ska ges undervisning i engelska i den mån deras situation och förutsättningar medger det.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektorn genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolan har en hög andel lärare som undervisar i de ämnen de har utbildning för. Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt. Lärarnas kompetensutveckling framstår som relevant i förhållande till skolans behov. Personalen har i huvudsak insikter i de författningar som styr utbildningen, även om det saknas utrymme för att kontinuerligt diskutera och aktualisera de nationella målen i läroplan och kursplaner.

3.3 Rektors ansvar**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektorn som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Rektorn bedöms som förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Han ser till att utbildningen utvecklas på ett antal viktiga områden, t.ex. vad gäller mångfaldsarbete, särskilt stöd och samverkan med föräldrarna. Han initierar och tar del av lärarpersonalens utvärderingar och skaffar sig genom deltagande i möten och genom att röra sig på skolan bland elever och personal, en kännedom om utbildningens behov. Dock behöver han såsom ansvarig för skolans resultat se till att elevernas måluppfyllelse, särskilt i skolans alla ämnen, utvärderas och sammanställs på såväl elev-, grupp- och skolnivå. Lagen om registerkontroll följs.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen.

Såsom nämnts på flera håll i denna rapport inriktas mycket av skolans arbete på att se till att eleverna når målen i svenska, matematik och engelska. Här lyckas skolan också mycket väl. Undervisningen i de övriga ämnena ges däremot inte samma uppmärksamhet på ledningsnivå och rektorn måste fortsättningsvis följa upp utvärdera Svenshögskolans elevers kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i

samtliga ämnen. Undervisande lärare i förberedelseklassen ansvarar för att följa upp hur det går för eleverna vid fortsatta studier och deras bild är att eleverna överlag klarar sig väl. Däremot har inte rektorn någon bild av dessa elevers resultat.

Rektors beslutsfattande

Om en elev inte kan få utbildning som i rimlig grad är anpassad efter elevens situation och förutsättningar får styrelsen enligt grundskoleförordningen, efter att ha hört elevvårdsskonferensen, besluta om anpassad studiegång för eleven. Därvid får avvikelser göras från timplanen. Barn- och utbildningsnämnden har i Burlövs kommun delegerat beslutanderätten i dessa elevärenden till skolornas rektorer.

Skolpliktiga elever i förberedelseklassen på Svenshögskolan erbjuds undervisning i samtliga ämnen, utom engelska, om inte elevens situation och förutsättningar gör att man beslutar om anpassad studiegång. Inspektörerna bedömer att rektorn dock måste fatta tydliga skriftliga beslut i dessa ärenden efter en bedömning av varje elevs förutsättningar och situation.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Utbildningen vid Svenshögskolan är planerad på såväl skol- som lärarnivå genom en skolövergripande arbetsplan och genom att lärarna upprättar terminsplaneringar utifrån skolans målsättningar. Det finns en tydlig koppling mellan den planerade verksamheten och de uppföljningar och utvärderingar som redovisas i kvalitetsredovisningen. Detta arbetssätt tycks fungera som ett verktyg för att förbättra verksamheten, även om utvärderingarna i dag handlar mer om arbetet än om vilka resultat hos eleverna arbetet ger.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet skall kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Redovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att

delta i arbetet.

Kvalitetsredovisningen ger en bild av skolan och redovisar vissa väsentliga resultat, t.ex. vad gäller elevernas kunskapsresultat enligt de nationella proven och läsförståelse. Kvalitetsredovisningen utarbetas inte under medverkan av elever eller elevernas vårdnadshavare, även om eleverna deltar i vissa muntliga utvärderingar som ibland läggs till grund för lärarnas utvärderingar, vilka i sin tur utgör underlaget för kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen måste redovisa fler elevresultat, bland annat genom att bedöma måluppfyllelsen i fler ämnen än svenska, matematik och engelska. Eleverna måste också i högre utsträckning delta i arbetet. Även elevernas vårdnadshavare måste ges möjligheter att delta.

2008-08-21 Lund

Helene Roslund
Nils Pihlsgård